

[Per Hækkerup.]

den henseende kan den fremtidige „lille-europæiske“ forbundsstat ikke virke tilfredsstillende.

Flere af de deltagende stater har alvorlige udenrigspolitiske problemer, og den indenrigspolitiske udvikling er præget af en manglende stabilitet, som må gøre det betænkeligt at knytte Danmark til et isoleret fællesskab med de seks alene. Fortalerne for en dansk tilslutning til de seks må efter min mening tage disse forhold med i deres betragtning. Og de må huske, at der er ingen vej tilbage. Har Danmark én gang tilsluttet sig, kan vi ikke udtræde igen. Og den videre målsætning for de seks — dannelsen af en politisk sammenslutning — må man være parat til at acceptere, hvis man ønsker Danmarks indtræden; ellers ønsker man tilslutning på et grundlag, der ikke er de seks' eget.

Mine bemærkninger skal ikke forstås således, at jeg stiller mig afvisende for et europæisk samarbejde, selv af stærkt forpligtende karakter. Men dette samarbejde bør ikke begrænses til de seks — så mangler den fornødne balance i billedet. Denne balance opnås kun på tilfredsstillende måde, hvis samarbejdet ud over de seks — som et minimum — omfatter England og de nordiske lande. Er disse lande med, opnås ikke blot en balance i udenrigspolitisk henseende, men også en styrkelse af de demokratiske kræfter, som kan sikre den indre stabilitet i samarbejdet.

Under den sidste del af forhandlingerne om frihandelsområdet har der været tale om et vist samarbejde mellem de såkaldte „andre“ seks: England, Østrig, Schweiz og de tre nordiske lande. I sin redegørelse til det engelske underhus forleden dag fremhævede minister Maudling en sammenslutning mellem disse seks lande som en mulighed, han fandt overvejelse værd. Jeg deler helt den højtærede udenrigsministers betæneligheder ved en sådan løsning, der jo netop ville kunne gøre splittelsen i Vesteuropa fuldstændig. Det må også over for

sådanne tanker klart siges, at Danmarks interesser ligger i at kunne samhandle så frit og omfattende med begge grupper som overhovedet muligt.

Jeg skal derefter vende mig til det nordiske samarbejde. De fleste i Danmark beklager sikkert, at det ikke har været muligt at kunne nå en afklaring på dette område, men erkender også, at planerne for det nordiske samarbejde må ses i forbindelse med de europæiske forhandlinger. Det kan kun vække tilfredshed, at der trods alt har været tale om visse fremskridt, siden vi sidst diskuterede problemerne her i tinget. Jeg tænker på, at arbejdet nu er udvidet til at gælde hele den internordiske samhandel. Der kan vel også være grund til at pege på det glædelige i, at de tre nordiske lande var i stand til at enes om et fælles memorandum vedrørende en europæisk landbrugsordning. Det kan forhåbentlig kun lette forhandlingerne om landbrugsvarernes stilling i det nordiske marked.

I mandags talte den svenske handelsminister, Gunnar Lange, i Malmø og fremsatte herunder en vurdering af det nordiske samarbejdes betydning, som forekommer mig interessant. Han sagde bl. a.:

„Fra dette synspunkt ville også et nordisk marked, hvis det trådte i kraft forholdsvis hurtigt og medførte en hastigere afvikling af handelsskrankerne mellem de nordiske lande, end man er enedes om i seksmagtunionen, være til stor fordel. Uden tvivl ville det være lettere at få de seks i tale, hvis vi havde et sådant udgangspunkt for vore diskussioner. Derfor har et nordisk marked ikke blot en selvstændig værdi ved at styrke grundlaget for vore landes økonomi. Det kan derudover blive et første skridt i retning af at skabe nye perspektiver i forhandlingerne om et fortsat økonomisk samarbejde i Vesteuropa.“

Jeg tror, handelsminister Lange har ret i sin hovedbetragtning, men det er naturligvis et åbent spørgsmål, om hans synspunkter politisk lader sig realisere, og om vi